

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА

Факультет романо – германської філології
Кафедра німецької філології

Силабус навчальної дисципліни

ОСНОВИ ТЕОРІЇ МОВНОЇ КОМУНІКАЦІЇ

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	035 Філологія
Спеціалізації	035.043 Германські мови та літератури (переклад включно), перша - німецька
Освітньо-професійні програми:	Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька
Обсяг	3 кредити ЄКТС. Загальна кількість годин 90: очна форма навчання: лекційні заняття 20 годин, практичні заняття 16 годин, самостійна робота 54 години
Семестр, рік навчання	2 рік навчання 4 семестр (очна форма)
Дні, час, місце	згідно з розкладом занять
Викладач (-і)	Богуславський С. С., к. філол. н., доцент, доцент кафедри німецької філології
Е-mail	boguslawskij@gmail.com
Робоче місце	Французький бульвар, буд. 24/26. гуманітарний корпус, 5 поверх, ауд. 154, кафедра німецької філології
Консультації	відповідно до графіку індивідуальних консультацій (з можливістю дистанційної роботи на платформах ZOOM чи Google Meet за попередньою домовленістю)

КОМУНІКАЦІЯ

E-mail, Viber, телефон, ZOOM, Google Meet, очні зустрічі.

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Предмет вивчення дисципліни: Предметом вивчення навчальної дисципліни «Основи теорії мовної комунікації» є вивчення та аналіз комунікативної природи мови, компонентів та категорій мовної комунікації.

Пререквізити і постреквізити курсу (Місце дисципліни в освітній програмі): міжпредметні зв'язки навчальної дисципліни «Основи теорії мовної комунікації» з дисциплінами «Основна іноземна мова (німецька)»; «Інноваційні підходи до навчання німецької мови»; «Інноваційні процеси у сучасній німецькій мові» та ін.

Мета курсу полягає у формуванні у здобувачів вищої освіти першого рівня вищої освіти знань комунікативної природи мови, параметрів, складників і чинників комунікативної діяльності її носіїв, спрямованої на передачу інформації, інформаційний обмін і вплив.

Завдання дисципліни: ознайомити студентів вищої освіти першого рівня з головними поняттями теорії мовної комунікації, висвітлити природу мовної комунікації, її типологію за матрицею різноманітних параметрів, з'ясувати передумови й чинники становлення теорії мовної комунікації, та обґрунтувати виокремлення мовленнєвого акту як мінімальної одиниці мовної комунікації.

Очікувані результати: У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

— основні течії, напрямки і тенденції теорії мовної комунікації;

— розмежування мови та мовлення та природу комунікативної ситуації та її складників;

вміти:

— узагальнювати інформацію з різних теоретичних та практичних джерел з теорії мовної комунікації, надаючи при цьому наукове пояснення й обґрунтування;

— використовувати знання з основ теорії мовної комунікації для подальших науково-теоретичних досліджень;

ОПИС КУРСУ

Форми і методи навчання

Курс буде викладений у форматі лекційних занять (20 годин), практичних занять (16 годин), організації самостійної роботи студентів (54 години) очна форма навчання.

Методи навчання:

– **словесні:** розповідь, пояснення, бесіда.

– **практичні:** комплексна методика з використанням наступних методів: комунікативний метод, лексичний підхід, контекстний метод,

метод PPP (presentation, practice, production), метод проєктів, методи з використанням інформаційно-комунікативних технологій.

Зміст навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. Grundlagen der Kommunikationstheorie

Тема 1. Hauptkomponenten und Kategorien der sprachlichen Kommunikation. Klassifikation von Arten der kommunikativen Sprechfähigkeit, Kriterien, die ihr zugrunde liegen. Sprache und Parasprache. Charakteristik der paralinguistischen Kommunikationsmittel.

Тема 2. Sprachsender. Allgemeine Charakteristik. Kommunikationszwecke des Sprachsenders. Vorhandensein von allerlei Störungen. Individuelle Besonderheiten des Senders, die die Qualität der Mitteilung beeinflussen.

Тема 3. Empfänger. Allgemeine Charakteristik. Gemeinsame und unterschiedliche Merkmale des Senders und des Empfängers. Eigenschaften des Empfängers, die diese Aktivität ausführen helfen.

Тема 4. Beherrschung von Kommunikanten einen gemeinsamen Code. Abweichungen vom gegenseitigen Code und ihre Folgen. Kompetenz und Performanz. Definition des Gegenstandsbereichs.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. Grundlagen der Kommunikationsbestandteile

Тема 5. Kommunikationskanäle: auditiver (Ton-) Kanal, visueller (Seh- oder Gesichts-) Kanal, sensorisch-taktiler Kanal, situativ-empirischer Kanal. Situationen der mündlichen Rede. Arten der Kommunikation, abhängig von Benutzung der verschiedenen Kanäle.

Тема 6. Kommunikationssituation. Wechselbeziehung von Situation und Rede. Notwendige und hinreichende Komponenten für Kommunikation: Umstände, Beziehungen zwischen Kommunikanten, Sprachmotivation, Realisierung des kommunikativen Akts.

Тема 7. Typische Arten der mündlichen Kommunikation: nach der Zahl der daran beteiligten Personen, nach der Art der Beziehung zwischen den Kommunikanten, nach dem Rollenwechsel des Sprechers und des Hörers.

Тема 8. Der mündliche Dialog, der mündliche Monolog, der schriftliche Monolog, ihre Abarten und Besonderheiten ihrer Gestaltung. Modelle der schriftlichen Kommunikation.

Перелік рекомендованої літератури

Основна

1. Бацевич Ф.С. Основи комунікативної лінгвістики. К.: Видавничий центр «Академія», 2004. 344 с.
2. Яшенкова О.В. Основи теорії мовної комунікації. К.: ВЦ «Академія», 2010. 312 с.
3. Селіванова О.О. Основи теорії комунікації. Черкаси: Видавництво Чабаненко Ю.А., 2011. 350 с.
4. Steffen-Peter B. Sprachliche Kommunikation: Verstehen und Verständlichkeit. Stuttgart: Narr Francke Attempto Verlag, 2019. 393 S.
5. Welke E. Unterstützte Kommunikation: Eine Einführung in Theorie und Praxis. München: Kohlhammer, 2021. 328 S.

Додаткова

1. Busch A. Germanistische Linguistik : Eine Einführung. Tübingen : Narr Francke Attempto, 2021. 276 S.
2. Sprache und Linguistik. Режим доступу до екрану:
<https://www.spektrum.de/thema/sprache-und-linguistik/832281>

ОЦІНЮВАННЯ

Контроль здійснюється з дотриманням вимог об'єктивності, індивідуального підходу, систематичності і системності та всебічності.

- поточний контроль: оцінювання усних відповідей, письмових завдань, тестування в форматі Google Test.
- підсумковий контроль: залік.

Розподіл балів, які отримують здобувачі

У ході поточного контролю студент може отримати максимальну оцінку (100 балів) за кожну тему змістового модуля. Загальна оцінка з навчальної дисципліни – це є середнє арифметичне суми балів за поточний контроль. Здобувач вищої освіти одержує підсумкову оцінку, якщо за результатами поточного контролю він набрав за кожну тему 60 і більше балів.

Якщо за результатами поточного контролю студент набрав менше 60 балів, він повинен виконати залікове завдання (див. Перелік питань для поточного контролю) і з урахуванням його результатів отримати відповідну кількість залікових балів із дисципліни.

Поточний контроль								Загальна оцінка
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2				100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	
100	100	100	100	100	100	100	100	

Самостійна робота здобувачів.

Самостійна робота забезпечується навчально-методичними матеріалами, які передбачені для вивчення дисципліни: підручниками, навчальними та методичними посібниками, словниками, довідниками тощо. Засвоений у процесі самостійної роботи навчальний матеріал дисципліни виноситься на підсумковий контроль поряд з навчальним матеріалом, який опрацьовувався під час аудиторних занять. Самостійна робота з дисципліни «Основи теорії мовної комунікації» складається з таких видів роботи: 1) підготовка до аудиторних занять; 2) самостійне опрацювання матеріалу навчальної дисципліни згідно з робочою програмою; 3) підготовка до поточного та підсумкового контролю.

ПОЛІТИКА КУРСУ

Політика щодо дедлайнів та перескладання: завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. Незадовільна оцінка, отримана на практичному занятті, має бути перескладена у час, відведений для консультацій.

Політика щодо академічної доброчесності: дотримання Кодексу академічної доброчесності учасників освітнього процесу Одеського національного університету імені І.І. Мечникова. Кодекс доступний за посиланням: <http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/acad-dobrochesnost.pdf>

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей). За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності: зниження результатів оцінювання практичної роботи та підсумкового контролю тощо; повторне проходження оцінювання; призначення додаткових контрольних заходів (додаткові індивідуальні завдання, тести тощо).

Політика щодо відвідування та запізнень: систематичне відвідування практичних занять з дисципліни «Основи теорії мовної комунікації» є обов'язковим, окрім здобувачів вищої освіти із обмеженими можливостями з поважних причин. Відпрацювання пропущених

практичних занять передбачено у час, відведений для консультацій. Консультації можуть бути індивідуальними або проводитись для академічної групи. Запізнення на заняття з поважних причин допускається не більше 15 хвилин.

Мобільні пристрої: здобувач може використовувати мобільні пристрої тільки для навчання.

Поведінка в аудиторії: брати активну участь у ході заняття, шанобливо ставитися до одногрупників, не вживати слова, які ображають честь і гідність здобувачів вищої освіти та професорсько-викладацького складу.